
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הוגים יהודיים מודרניים על צדק, משפט וחסד - השלכות לחינוך
היהודי - 63998

תאריך עדכון אחרון 13-07-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך - חינוך יהודי

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2015

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' יונתן כהן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yonathan.cohen@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

תאור כללי של הקורס:

בקורס ננסה לנסח את עמדותיהם של הוגים יהודיים מודרניים חשובים על הסוגיה המוסרית של צדקה ומשפט. למעשה, נתור אחר תשובה לשאלה - לאור משנותיהם של הוגים אלו, מיהו האדם בעל הצדקה, בעל המשפט או בעל החסד? מבחינה חינוכית, נשאל: אלו תובנות, עקרונות או רעיונות מוסריים יש בהם כדי ליצור מוטיבציה לטיפול ולפיתוח האדם המוסרי? אנו נפנה, בין היתר, לכתביהם של הוגים יסודיים ידועים מן המאה ה-19 - שמואל דוד לוצאטו, ר' נחמן קרוכמל, ור' שמשון רפאל הירש - ומן המאה ה-20 - פרנץ רוזנצווייג, ור' יוסף דב הלוי סולובייצ'יק.

מטרות הקורס:

בקורס נבקש להנחיל לתלמידים דגמים פלורליים של האדם בעל הצדק והמוסר -כפי שאלו עולים מתוך פרספקטיבות שונות במחשבה היהודית המודרנית. נדגיש את הקשר, קשר שהוא חשוב ביותר לעניין החינוכי, בין רעיונות למוטיבציה. נעלה את השאלה: אלו רעיונות ואמונות יש בהן את הפוטנציאל להניע בני אדם להתנהגות מוסרית בפועל?

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בתום הקורס תלמידים ילמדו להסתכל על הוגים יהודיים מודרניים כמשאבים לחינוך מוסרי. במקום לעיין בשיטות-מחשבה שלמות, או לעגן השקפות עולם ברק ההיסטורי או התרבותי שלהם, תלמידים ילמדו לחלץ תובנות מוסריות פוריות מתוך משנותיהם של הוגים ידועים - תובנות יש להן פוטנציאל מוטיבציוני וחינוכי.

דרישות נוכחות (%):

80

שיטת ההוראה בקורס: הקורס יתבסס על קריאה צמודה של מקורות נבחרים מתוך כתביהם של ההוגים הנדונים. הדיון בכיתה יתרכז גם בהשתמעויות החינוכיות של הכתבים הנלמדים, אך גם דיונים אלו יתייחסו תמיד למילים ולתוכן של הטקסטים עצמם.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- 1) משתנו של שמואל דוד לוצאטו כמשאב לחינוך מוסרי.
- 2) משתנו של ר' נחמן קרוכמל כמשאב לחינוך מוסרי.
- 3) משתנו של שמשון רפאל הירש כמשאב לחינוך מוסרי.
- 4) משתנו של פרנץ רוזנצווייג כמשאב לחינוך מוסרי.
- 5) משתנו של הרב יוסף דב סולובייצ'יק כמשאב לחינוך מוסרי.

חומר חובה לקריאה:

Samuel David Luzzato – Yesodei HaTorah (The Fundamentals of the Torah) - selections
Nachman Krochmal – Moreh Nevuchei Ha'Zeman (The Guide to the Perplexed of Our Time) – selections
Samson Raphael Hirsch – Chorev (Mount Horeb) – Selections
Franz Rosenzweig – The Star of Redemption – Selections from Section 2
Joseph B. Soloveitchik – The Lonely Man of Faith - Selections

חומר לקריאה נוספת:

אין

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 20 %
הגשת עבודה 80 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

אין